

SCENARIUSZ ZAJĘĆ – Mirosław Skrzypczyk

1. Temat zajęć:

Czy musi zdarzyć się cud? Antysemityzm dziś – przejawy, konsekwencje i reakcje.
Scenariusz w oparciu o film *Cud purymowy* Izabelli Cywińskiej

2. Obszar nauczania:

- lekcja języka polskiego
- godzina wychowawcza

3. Treści nauczania zgodne z podstawą programową:

- obszar z podstawy programowej dla przedmiotu język polski – analiza i interpretacja tekstów kultury

4. Pytanie kluczowe:

Czy musi zdarzyć się cud, aby antysemita się zmienił?

5. NaCoBeZu (na co będę zwracał uwagę – czyli kryteria oceny):

- aktywne uczestnictwo w dyskusji
- umiejętność zdefiniowania pojęć: tożsamość, antysemityzm, stereotyp, tolerancja
- umiejętność analizy tekstu kultury (np. filmu)

6. Cele:

- rozumienie takich pojęć jak: tożsamość, antysemityzm, stereotyp, tolerancja
- kształtowanie umiejętności analizy i interpretacji filmu oraz artykułu prasowego
- rozwijanie umiejętności czynnego uczestnictwa w dyskusji
- kształtowanie i wyrażanie własnego zdania oraz opinii
- przyjęcie aktywnej postawy wobec przejawów nienawiści

7. Czas:

- 2 godziny lekcyjne (dyskusja na podstawie filmu *Cud purymowy*, który uczniowie oglądają indywidualnie przed zajęciami)
- 3 godziny lekcyjne (projekcja filmu – 57 min., połączona z dyskusją – ok. 75 min.)

8. Metody i formy pracy:

- metoda heurystyczna
- metoda problemowa
- dyskusja

- analiza filmu i artykułu prasowego
- praca w grupach

9. Pomoce dydaktyczne:

- film
- artykuł
- strony internetowe zawierające informacje o odradzającym się życiu żydowskim w Polsce oraz strony promujące działania antydyskryminacyjne
- publikacje dotyczące świąt żydowskich

10. Szczegółowy przebieg zajęć:

1. WPROWADZENIE w tematykę zajęć i kilka słów o filmie (kto jest reżyserem, autorem scenariusza; główne problemy podjęte w filmie)
2. PODZIAŁ NA GRUPY, każda grupa otrzymuje/wybiera konkretny problem do rozważenia, który został poruszony w filmie, np.:
 - Kim jest bohater filmu, Jan Kochanowski – **pytanie o tożsamość**. Czym jest tożsamość? Czy można wybrać i zmieniać swoją tożsamość, czy raczej jest się wybranym do konkretnej tożsamości? Jak kształtuje się nasza tożsamość? Jak można rozumieć pojęcie „tożsamości żydowskiej”? Co to znaczy być Żydem we współczesnej Polsce? Z czego wynika i jakie może mieć konsekwencje ukrywanie własnej tożsamości?
 - Czy Jan Kochanowski był antysemitą? – **pytanie o antysemityzm**. Czym jest według Ciebie antysemityzm? Kogo określa się mianem antysemity? Polak-katolik = antysemita? Z czego wynika niechęć do Żydów? Jakie jest podłoże antysemityzmu? Jakie mogą być jego konsekwencje?
 - „Gadasz, jak już nie przymierzając Żyd” – **pytanie o stereotypy**. Jakie znaczenie ma słowo Żyd w języku polskim, czy jest to słowo neutralne? Jak stereotypy na temat Żydów funkcjonują w języku potocznym? Stereotypy a (nie)wiedza. Czy stereotypy są prawdziwe? Dlaczego posługujemy się stereotypami? Jakie jest ich źródło? Jakie mogą być pozytywne, a jakie negatywne stereotypy na temat Żydów?
 - Dlaczego Purim? – **pytanie o „cud purymowy”**. Jaka jest symbolika święta Purim? Jakie wydarzenia upamiętnia? Czy Purim jest świętem polskim? Jaki jest związek filmu i tego święta; jakie znaczenia wprowadza do wymowy i sensu filmu? Co oznacza w filmie wspólne świętowanie i taniec? Na czym polega tytułowy „cud purymowy”?
3. PROJEKCJA FILMU *CUD PURYMOWY* (przed podzieleniem uczniów na grupy lub po przydzieleniu)
4. DYSKUSJA O FILMIE

- Uczniowie pracują w grupach, analizują film pod kątem wybranych wcześniej kategorii
- Uczniowie przygotowują prezentacje efektów swoich prac w grupach w formie plakatów lub map mentalnych, które omawiają na forum klasy (7-10 minut dla każdej grupy)
- Wspólna dyskusja – komentarze, uzupełnienia i dodatkowe pytania nauczyciela i uczniów
- Podsumowanie
 - ✓ Które sceny w filmie są dla Ciebie znaczące? Jak można je zinterpretować w odniesieniu do całości filmu i do jego wymowy?
 - ✓ Jak można odczytywać końcową scenę filmu? Jaką rolę odgrywa w filmie taniec? Jakie znaczenia wiążą się z motywem tańca? Jakie ma on konotacje w polskiej kulturze? Z jakimi scenami tańca z innych tekstów kultury można porównać końcową scenę filmu?
 - ✓ Czy przemiana postawy / stosunku do Innego / tożsamości może nastąpić tylko w wyniku cudu?

5. ARTYKUŁY

- Rozdanie uczniom egzemplarzy artykułów na temat wyroku sądu skazującego kibiców za antysemickie hasła m.in. na obejrzenie filmu *Cud purymowy*
- Zapoznanie się z artykułami (odczytanie tekstu przez jednego z uczniów)
- Dyskusja
 - ✓ Jakie mogą być konsekwencje antysemityzmu?
 - ✓ Czym jest tolerancja?
 - ✓ Czy można tolerować antysemityzm?
 - ✓ Jak ludzie reagują na np. antysemickie hasła wypisane na budynkach?
 - ✓ Czy i jak można przeciwdziałać postawom antysemickim?
 - ✓ Czy antysemityzm należy karać?
 - ✓ Jak oceniasz przywołany wyrok sądu? Jakie mogą być/Jakie są jego skutki?

6. ZADANIA DOMOWE

- Czy spotkałeś/aś się z przejawami antysemityzmu w swoim otoczeniu? – sporządź listy zachowań czy postaw antysemickich, z którymi zetknąłeś/aś się na co dzień
- Czy musi zdarzyć się cud? – przygotuj propozycję projektu przeciwdziałania antysemityzmowi (np. zamalowywanie antysemickich i rasistowskich napisów, akcja artystyczna)

7. Materiały pomocnicze:

- *Cud purymowy*, reż. Izabella Cywińska (2000).
- Jałoszewski M., (2013), *Sąd karze kiboli. Finansowo i pokazem filmu „Cud purymowy”*,

wyborcza.pl/1,76842,14778398,Sad_karze_kiboli_Finansowo_i_pokazem_filmu_Cud_purymowy_.html, [10 lutego 2015].

- Jałoszewski M., (2015), *Kibole obejrzą „Cud purymowy”*. *Ostateczna decyzja sądu w sprawie nawoływania do nienawiści*, wyborcza.pl/1,75478,17331977,Kibole_obejrza_Cud_purymowy_Ostateczna_decyzja.html, [10 lutego 2015].
- Kameraz-Kos N., (2001), *Święta i obyczaje żydowskie*.
- Walczak A., „Cud purymowy” Izabelli Cywińskiej, www.edukacjafilmowa.pl/materialy-edukacyjne/film-i-wychowanie/item/284-cud-purymowy, [10 lutego 2015].
- strony internetowe: Stowarzyszenie „Nigdy Więcej” i Grupa Anty-Nazistowska www.nigdywiecej.org; Otwarta Rzeczpospolita. Stowarzyszenie Przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii www.otwarta.org; Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce www.tskz.pl/; Kampania „Hejtstop” www.hejtstop.pl/; Stowarzyszenie Żydowskie „Czulent” www.czulent.pl

8. Słowa kluczowe:

antysemityzm, tożsamość, stereotyp, tolerancja, *Cud purymowy*